

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 32P/107/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120203430
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Čavojská
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2020:3120203430.1

Uznesenie

Okresný súd Trenčín, vo veci starostlivosti súdu o maloletú G. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, v konaní zastúpenú kolíznym a procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov: matky J. Z., nar. XX.XX.XXXX, štátnej občianky SR, trvale bytom W. XXXX/XX, W. I., t.č. bytom Y. O. 4, U. XXX, Al Z. B., Y. al S., W. U., právne zastúpená JUDr. Helenou Čerešňovou, advokátkou so sídlom Horné predmestie 16, Svätý Jur a otca I. R., nar. XX.XX.XXXX, štátneho občana SR, trvale bytom S. T. XXXX/XX, K. Q. nad B., t.č. bytom Z. XX, I., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia na zníženie vyživovacej povinnosti, takto

rozhodol:

I. Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia **s a z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka dieťaťa svojim návrhom podaným na tunajšom súde dňa 06.05.2020 žiadala, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým matke uloží povinnosť platiť maloletej G. výživné vo výške 60,- Eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám otca. V návrhu uviedla, že manželstvo rodičov maloletej bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č. k. 5P/61/2016-118 zo dňa 14.12.2016. Týmto rozsudkom bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná platiť na maloletú výživné vo výške 250,- Eur mesačne. Súd pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti vychádzal z príjmu matky, ktorý u jej vtedajšieho zamestnávateľa W. J. J. predstavoval v čase rozhodovania súdu sumu 7000,- AED mesačne (čo po prepočte vtedajším kurzom predstavovalo výšku 1.800,- Eur). Matka sa 20.05.2019 opäť vydala, pričom jej manžel je občanom E. republiky. Už pred uzatvorením manželstva bola matka dlhodobo nezamestnaná a tento stav pretrváva do súčasnosti. Aktuálne žije v P. so svojim manželom, ktorý je tam pracovne viazaný, avšak matka je ženou v domácnosti a tento stav bude pretrvávajúť, nakoľko sa v W. nemôže zamestnať. Matka je teda výživou v celom rozsahu odkázaná na svojho manžela. Vzhľadom na to, že matka sa objektívne nemôže zamestnať, nakoľko jej to právny poriadok W., kde má uznané manželstvo, nedovoľuje a vzhľadom na to, že matka nevlastní žiadny majetok, nie je objektívne schopná platiť súdom uložené výživné 250,- Eur mesačne. Žiadny právny predpis W. republiky neustanovuje, že sa výška vyživovacej povinnosti matky voči jej dcére určuje v závislosti od výšky príjmov jej súčasného manžela. Manžel matky nie je otcom dieťaťa a žiadny právny predpis neumožňuje, aby mu bola uložená povinnosť platiť výživné na dieťa, ktoré nie je jeho. Takýto extenzívny výklad ust. § 62 ods. 2 zákona o rodine je neprípustný, nakoľko manžel matky by musel zo svojho príjmu uhrádzať výživné na jej dieťa čo je v príkrom rozpore so zákonom. V dôsledku takéhoto extenzívneho výkladu by bol manžel matky, ktorý je navyše štátnym príslušníkom cudzieho štátu, priamo poškodený. Bez ohľadu na uvedené matka dodala, že pre celosvetovú pandémiu koronavírusu bolo aj manželovi matky nariadené neplatené voľno až do odvolania. Vzhľadom na to, že sa na strane matky zásadným spôsobom zmenili pomery a súdom určené výživné na mal. G. vo výške 250,- Eur mesačne matku priamo ohrozuje ako exekučne tak i trestnoprávne, (nakoľko otec maloletej G. už na matku v minulosti podal trestné oznámenie za neplatenie

výživného, hoci matka objektívne nemala finančné prostriedky vo výške 250,- Eur, aby mohla výživné uhradiť), je dôvodné, aby súd nariadil neodkladné opatrenie do doby vykonateľnosti rozsudku vo veci samej. Keďže vznikol zjavný nesúlad medzi skutočným stavom (matka je nezamestnaná a nemá príjem a objektívne sa ani zamestnať nemôže) a súdom uloženou povinnosťou (povinnosť platiť 250,- Eur mesačne titulom výživného), pričom za aktuálneho stavu súdom uložená povinnosť odporuje § 62 ods. 2 zákona o rodine, pretože nie je v schopnostiach ani možnostiach navrhovateľky uhrádzať 250,- Eur mesačne, je nevyhnutne potrebné upraviť vyživovaciu povinnosť navrhovateľky k maloletej G.. Matka mala za to, že od poslednej úpravy výživného došlo k zásadnej zmene pomerov na strane matky a to, že je ženou v domácnosti svojou výživou odkázaná na svojho manžela a nemá príjem zo závislej činnosti ani z podnikania a nevlastní ani žiadny hnutelný či nehnuteľný majetok.

2. Na osvedčenie svojich tvrdení matka súdu predložila: potvrdenie z Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom o vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie, čestné prehlásenie manžela matky, Víza W. U. - potvrdenie statusu matky ako ženy v domácnosti.

3. Na tunajšom súde pod spisovou značkou 34P/129/2018 prebieha konanie o návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletej G. R., nar. XX.XX.XXXX. V danej veci bol doposiaľ dvakrát zamietnutý návrh matky na vydanie neodkladného opatrenia.

4. Ďalej prebieha na tunajšom súde pod spisovou značkou 34P/251/2018 konanie o zmenu úpravy práv a povinností k maloletej o návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletej G..

5. O predpokladoch pre nariadenie neodkladného opatrenia a jeho dôsledkoch platia ustanovenia § 324 -328 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

6. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7. Podľa § 324 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

10. Podľa § 360 ods. 1 a 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

11. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

12. V zmysle Čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2). Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom (ods. 3).

13. V zmysle Čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

14. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

15. V zmysle Čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

16. V danej veci pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia je potrebné aplikovať ustanovenia § 2 ods. 1 CMP, § 324 a nasl. CSP, § 360 a nasl. CMP a § 366 CMP.

17. Pred začatím konania alebo po jeho začatí môže súd nariadiť neodkladné opatrenie, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený a za predpokladu naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Účelom neodkladného opatrenia je rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, v ktorej je potrebný okamžitý zásah súdu a rýchla bezodkladná, i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Neodkladné opatrenie neprejudikuje práva a záujmy účastníkov. Na nariadenie neodkladného opatrenia je nutné, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia tak naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a nie je možné ju vyriešiť až rozhodnutím vo veci samej, pričom je potrebné vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Potreba bezodkladnej úpravy pomerov je tak podmienená splnením predpokladu naliehavosti požadovanej úpravy. Pri rozhodovaní vo veciach maloletých detí je vždy potrebné prihliadať práve na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa okrem iného zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod..

18. Súd pri rozhodovaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vychádzal len z návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, lustrácii v registri obyvateľov a z obsahu spisov tunajšieho súdu sp. zn. 34P/129/2018 a 34P/251/2018, obsahu spisu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom 5P/61/2016, nakoľko pomerne krátka lehota na rozhodnutie o neodkladnom opatrení nevytvára priestor na plnohodnotné dokazovanie (§ 329 CSP). Z listinných dôkazov mal súd za preukázané, že maloletá G. pochádza z manželského vzťahu jej rodičov, ktorých manželstvo bolo rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 5P/61/2016-118 zo dňa 14.12.2016 rozvedené, maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na výživu maloletej sumou 250,- Eur mesačne. Matka maloletej dlhodobo žije v zahraničí, otec sa s maloletou zdržiava na W.. Z návrhu matky vyplýva, že matka dňa XX.XX.XXXX uzatvorila manželstvo s D.. H.. V. Z., pričom miesto uzavretie sobáša nie je súdu známe, sobášny list k návrhu priložený nebol. Matka v čase rozhodovania súdu v konaní o rozvod manželstva zarábala 7.000,- AED (po prepočte vtedajším kurzom 1.800,- Eur), z ktorej sumy jej bolo určené výživné vo výške 250,- Eur. Od 04.09.2017 zmenila matka v zahraničí zamestnanie, v ktorom sa jej znížil čistý mesačný príjem na 5.000,- AED (po prepočte 1.163,- Eur). Z tohto dôvodu matka podala dňa 18.09.2017 návrh vo veci samej, vedený na Okresnom súde Trenčine pod sp.zn. 34P/129/2018, ktorým sa matka domáha zníženia vyživovacej povinnosti k maloletej a zároveň prvý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol zamietnutý. Matka v minulosti neplatila súdom určené výživné, preto otec dieťaťa v minulosti podal na matku dva krát trestné oznámenie. Trestné stíhanie sa v oboch prípadoch skončilo zastavením pre dodatočné uhradenie výživného, čím trestnosť činu zanikla. Následne matka podala ďalší návrh na zníženie vyživovacej povinnosti z dôvodu, že sa vrátila žiť späť na W. a je vedená ako uchádzač o zamestnanie, pričom tento bol vedený pod sp.zn. 34P/129/2018 a taktiež bol zamietnutý. Na tunajšom súde prebieha pod sp.zn. 34P/129/2018 konanie o návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletej G. R., nar. XX.XX.XXXX a pod sp.zn. 34P/251/2018 konanie o zmenu úpravy práv a povinností k maloletej G. R., nar. XX.XX.XXXX. Matka podala návrh na vydanie neodkladného opatrenia z dôvodu, že došlo na jej strane k zásadnej zmene pomerov, dňa XX.XX.XXXX uzavrela manželstvo, aktuálne žije s manželom v P. v W. U. je ženou v domácnosti a tento stav bude pretrvávať, nakoľko jej právny poriadok W., kde má uznané manželstvo, po uzatvorení manželstva nedovoľuje zamestnať sa. Okrem toho, že matka nemá príjem zo závislej činnosti ani z podnikania, nevlastní ani žiadny hnutelný či nehnuteľný majetok a platenie výživného v sume 250,- Eur mesačne ju ohrozuje exekučne i trestnoprávne.

19. V danom prípade možno konštatovať, že matka osvedčila existenciu právneho vzťahu účastníkov, neosvedčila však potrebu bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania rozhodnutím o znížení vyživovacej povinnosti k maloletej G. neodkladným opatrením. V danej veci nebola splnená podmienka naliehavej potreby okamžitého zásahu formou nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia. Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia presahuje rámec konania o nariadenie neodkladného opatrenia. Ide už o tretí návrh matky na zníženie vyživovacej povinnosti od podania návrhu vo veci samej na zníženie vyživovacej povinnosti. V tomto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia matka žiada zníženie vyživovacej povinnosti k maloletej G. zo sumy 250,- Eur na sumu 60,- Eur mesačne. Pri rozhodovaní o zmene výživného je súd povinný zisťovať či došlo k zásadnej zmene pomerov na strane účastníkov konania, t.j. porovnáva okolnosti dôležité pre určovanie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodovania. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania, pričom súd je povinný skúmať príčiny, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a podobne. Súd je teda povinný vždy skúmať dôvody, ktoré viedli k zníženiu príjmov na strane povinného rodiča. V predmetnej veci matka svoj návrh na vydanie neodkladného opatrenie dôvodila uzavretím manželstva a v tejto súvislosti nemožnosťou zamestnať sa v W. U., v ktorých s manželom žije. Súd uvedenú skutočnosť nepovažuje za dôvod na potvrdenie zmeny pomerov na strane matky spôsobilých rozhodnúť o okamžitej úprave pomerov znížením vyživovacej povinnosti na maloletú. Rozhodnutie zostať žiť po uzavretí sobáša v W. U. bolo slobodnou vôľou matky, pričom tak činila s vedomím, že právne predpisy danej krajiny jej neumožnia zamestnať sa. Súd má za to, že maloletá v žiadnom prípade nesmie doplácať na dobrovoľné rozhodnutie rodiča žiť v krajine, ktorej právne predpisy mu vzhľadom na jeho status neumožňujú pracovať a dosahovať príjem. Vyživovacia povinnosť rodiča k dieťaťu je jeho zákonná povinnosť a túto je rodič povinný dieťaťu zabezpečovať aj na úkor potrieb rodiča. Rodič je povinný zabezpečiť si také majetkové a zárobné pomery, ktoré mu dovoľujú plniť si jeho vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu v požadovanej miere. Súd pri rozhodovaní o znížení vyživovacej povinnosti posudzuje reálne zárobné pomery rodiča, t.j. pomery, ktoré je rodič objektívne schopný dosahovať vzhľadom na jeho vek, vzdelanie, prax, situáciu na trhu práce a pod. Skutočnosť, či došlo k zmene reálne dosiahnuteľných zárobných pomerov matky bude predmetom dokazovania vykonaného v konaní vo veci samej o návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti. Pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej. Súd zdôrazňuje, že je potrebné dôsledne rozlíšiť, kedy je na mieste okamžitý zásah súdu odôvodňujúci nariadenie neodkladného opatrenia, a kedy je potrebné vyčkat' na rozhodnutie vo veci samej po vykonaní potrebného dokazovania.

20. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne (§ 2 Civilného mimosporového poriadku v spojení s § 357 Civilného sporového poriadku). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 127 Civilného sporového poriadku, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 125 ods. 3 Civilného sporového poriadku podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku). Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný (§ 62, ods. 1, § 65 a § 66 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku).